

תוכן עניינים

13 _____ ראשית דבר

15 _____ מבוא

17 _____ א. הצגת הנושא

20 _____ ב. הרציונלים לבחירת נושא ההפרה הצפויה

25 _____ ג. מבנה הספר ופרקיו

פרק ראשון: סקירה היסטורית והשוואתית ובסיסים תיאורטיים להסדר ההפרה הצפויה במשפט הישראלי

33 _____

35 _____ א. מקורותיה ההיסטוריים של דוקטרינת ההפרה הצפויה

35 _____ 1.א. כללי

36 _____ 2.א. תביעה מוקדמת בשל נסיבות המונעות את אפשרות הקיום של חיוב עתידי

3.א. צד לחוזה המצהיר על כוונה לא לקיים חיוב-חוזי עתידי:

37 _____ פסק דין *Hochster v. De La Tour*

39 _____ 4.א. מקורו של הכלל העוסק בברירת הנפגע בהפרה צפויה

5.א. המשך פיתוחה של דוקטרינת ההפרה הצפויה: תחילת הדיון בסוגיית חישוב

40 _____ הפיצויים ובשאלת חומרת ההפרה

42 _____ 6.א. תמציתם של הכללים ההיסטוריים

43 _____ ב. הפרה צפויה - סקירה השוואתית

43 _____ 1.ב. כללי

45 _____ 2.ב. משפט אמריקאי

51 _____ 3.ב. שיטות משפט אירופיות

51 _____ 1.3.ב. שיטות משפט רומניסטיות

53 _____ 2.3.ב. שיטות משפט גרמניות

56 _____ 3.3.ב. שיטות משפט אירופיות נוספות

56 _____ 4.3.ב. שיטות המשפט האירופיות: סיכום ביניים

- ב.4. הפרה צפויה במסמכים בינלאומיים 57
- ב.4.1. אמנת האג בדבר חוק אחיד למכר טובין בינלאומי - 1964 58
- ב.4.2. אמנת האו"ם בדבר חוזים למכר טובין בינלאומי - 1980 59
- ב.4.3. כללי UNIDROIT לחוזים מסחריים בינלאומיים 60
- ב.4.4. מסמך העקרונות האחדים לדיני חוזים של האיחוד האירופי 62
- ג. דוקטרינת ההפרה הצפויה במשפט הישראלי 64
- ג.1. קליטת הדוקטרינה למשפט הארץ-ישראלי 64
- ג.2. הפרה צפויה לאחר חקיקת חוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) 65
- ד. הבסיסים התיאורטיים של הסדר ההפרה הצפויה במשפט הישראלי 69
- ד.1. כללי: הצורך בבחינת הבסיסים התיאורטיים 69
- ד.1.1. הצורך בבירור מהודש של הבסיסים התיאורטיים לנוכח השינויים שחלו בתפיסות היסוד של דיני החוזים 69
- ד.1.2. הצורך בבירור הבסיסים התיאורטיים של דין ההפרה הצפויה לצורך פירושו, השלמתו ופיתוחו של ההסדר המשפטי 72
- ד.1.3. בירור הבסיסים התיאורטיים עשוי למתן את הרתיעה מפני שימוש נרחב יותר בהסדר ההפרה הצפויה 73
- ד.2. דין ההפרה הצפויה מעוגן ביותר מתיאוריה נורמטיביות אחת 76
- ד.3. הבסיסים התיאורטיים להסדר ההפרה הצפויה במשפטנו 78
- ד.1.3.1. בסיסים תיאורטיים "היסטוריים" 78
- ד.1.3.2. תיאוריית ההצעה והקיבול 79
- ד.1.3.3. תיאוריית התנאי מכללא 81
- ד.1.3.3.1. התיאוריה ה"קניינית" - הזכות החוזית כנכס והפרה צפויה כפגיעה בו 85
- ד.2.3. הפרה צפויה ועקרון היעילות הכלכלית 88
- ד.3.3. "הקדמת תרופה למכה" כעיקרון יסוד של השיטה והפרה צפויה בדיני החוזים כביטוי לעיקרון זה 92
- ד.4.3. תום לב 100
- ד.5.3. הסדר ההפרה הצפויה משקף את הציפיות הסבירות של הצדדים 103
- ד.6.3. הסתמכות 107
- ה. סיכום הפרק הראשון 110

113	פרק שני: הפרה צפויה מתי?
115	א. כללי
117	ב. הקושי להכריע מתי מתרחשת הפרה צפויה
122	ג. המודל המוצע לבחינת התקיימותה של הפרה צפויה
122	ג.1. כללי
125	ג.2. הסתברות ההפרה
125	ג.2.1. הפרה צפויה שמקורה בגילוי דעתו של המפר
129	ג.2.2. הפרה צפויה המסתברת מתוך הנסיבות
129	ג.2.2.1. ודאות מוחלטת ביחס להתרחשות ההפרה
132	ג.2.2.2. הסתברות ברמה גבוהה
132	ג.2.2.3. הסתברות ברמה פחותה
133	ג.2.3. חשש מפני הפרה
140	ג.2.4. נסיבות לא רצוניות וסיכול צפוי
143	ג.3. חומרת ההפרה
145	ג.4. הסעד המבוקש
147	ג.1.4. השעיית קיום
151	ג.2.4. סעד "מתון" וסעד "קיצוני"
	ג.5. שקלול שלושת המרכיבים לצורך ההכרעה בדבר תחולתו של דין ההפרה הצפויה
154	
157	ד. סיכום הפרק השני

159	פרק שלישי: הפרה צפויה במקרים מיוחדים
161	א. כללי
163	ב. חוזה על תנאי
163	ב.1. כללי
164	ב.2. תקופת הביניים שבין כריתת החוזה לבין התרחשות התנאי המתלה
168	ב.3. הסעדים מכוח סעיף 27(ג) לחוק החוזים
171	ג. הצעה בלתי חוזרת ואופציה
171	ג.1. כללי: הצעה בלתי חוזרת ואופציה כמצבים טרום-חוזיים

2. ג. הצעה בלתי חוזרת ואופציה: קשר משפטי חד-צדדי 172
3. ג. סיכון החוזה העתידי על ידי "מעין הפרה צפויה" בשלב הטרם-חוזי 173
4. ג. הסעדים המוצעים ביחס ל"הפרה צפויה טרום חוזית" בהצעה בלתי חוזרת ובאופציה 176
5. ג. הבסיס המשפטי להחלת הסעדים המוצעים 178
6. ג. סיכום ביניים 180
- ד. הרחבת המסקנות ביחס למקרים טרום - חוזיים נוספים 181
- ד. 1. כללי 181
- ד. 2. "הפרה צפויה" מצד המציע לאחר מתן הודעת הקיבול ולפני השלמת הכריתה 182
- ד. 3. "הפרה צפויה" של חוזה, שהשלמתו נמנעה בנסיבות של חוסר תום-לב חמור ופגיעה בהסתמכות 184
- ה. חוזים חד-צדדיים 186
- ה. 1. החריג ביחס לחוזים חד צדדיים 186
- ה. 2. הנימוקים לחריג במשפט האנגלו - אמריקאי 188
- ה. 3. הביקורת על החריג במשפט האנגלו - אמריקאי וצמצום היקף תחולתו 191
- ה. 4. העדר הצדקה לתחולתו של החריג במשפט הישראלי 194
- ה. 5. החלת הסדר ההפרה הצפויה ביחס ל"חוזי חסד" 197
- ו. חוזי שכירות מקרקעין 198
- ו. 1. החריג ביחס לחוזי שכירות מקרקעין 198
- ו. 2. הסיבות לחריג במשפט האנגלו - אמריקאי 199
- ו. 3. עקיפת החריג במשפט האנגלו - אמריקאי והמגמה לבטלו 201
- ו. 4. העדר הצדקה לתחולתו של החריג במשפט הישראלי 203
- ז. חוזה לטובת אדם שלישי 205
- ז. 1. כללי 205
- ז. 2. הקושי הנובע מהגדרת המוטב כמי שאינו צד לחוזה 206
- ז. 3. שאלת זכותו של מוטב לבטל חוזה בשל הפרתו 207
- ז. 4. המסקנות בדבר תחולת דין ההפרה הצפויה ביחס למוטב 208
- ח. הפרה צפויה בשטרות 208
- ט. הפרה צפויה בהדלות פירעון 211
- י. סיכום הפרק השלישי 212

- א. כוח הבחירה של הנפגע בהפרה צפויה _____ 217
- א.1. כללי _____ 217
- א.2. מקורו ההיסטורי של הכלל העוסק בברירת הנפגע והטעמים להצדקתו _____ 217
- א.3. השינויים שחלו בסוגיית הבחירה במשפט האמריקאי _____ 218
- א.4. הכלל העוסק בברירת הנפגע במשפט הישראלי _____ 219
- א.5. ברירות הנפגע: הבחירה המהותית בין קיום החוזה לבין ביטולו _____ 221
- א.6. החלופה הנוספת: משא ומתן מחודש ושינויים בחוזה _____ 223
- א.1.6. הגישה המתנגדת להכרה משפטית פורמאלית בחלופה של ניהול משא ומתן מחודש וביצוע שינויים מאוחרים בחוזה _____ 227
- א.2.6. משא ומתן מחודש ושינויים בחוזה כחלופה משפטית _____ 231
- א.3.6. תיאוריית חווי היחס, הפעלה של כללים משפטיים גמישים ושינויים בחוזה במשפט הישראלי _____ 234
- א.1.3.6. התאמתם של דיני החוזים בישראל לקליטתם של עקרונות מתוך תיאוריית חווי היחס _____ 234
- א.2.3.6. מסקנות בדבר הדרכים העשויות להתאים להחלתם של כללים משפטיים גמישים בהפרה צפויה של חווי – יחס במשפט הישראלי _____ 240
- א.7. כוח הבחירה של הנפגע – סיכום ביניים _____ 242
- ב. שיקולים ומניעים בהפעלת הבחירה _____ 243
- א.1. שיקולים בהפעלת הבחירה: כללי _____ 243
- א.2. שיקולים לגיטימיים לעומת מניעים פסולים בהפעלת הבחירה _____ 243
- א.3. סוגי שיקולים בהפעלת הבחירה _____ 246
- א.1.3. שיקולים משפטיים, "כחריב המתהפכת" _____ 246
- א.1.1.3. היפוך תפקידים בין נפגע למפר _____ 247
- א.2.1.3. אובדן הזכות לפיצויים בשל סיכול החוזה _____ 250
- א.3.1.3. אובדן עילת התביעה בשל חדילתו של חוזה על תנאי _____ 251
- א.2.3. שיקולים פסיכולוגיים ונפשיים _____ 252
- א.3.3. שיקולים כלכליים _____ 254
- א.1.3.3. המודל הכלכלי של Craswell לבחירה בין ביטול החוזה לבין קיומו _____ 256

פרק שישי: פיצויים בהפרה צפויה

347 א. כללי - הקושי בחישוב פיצויים בהפרה צפויה

349 א.1. הכלל ההיסטורי לחישוב פיצויים בהפרה צפויה

351 א.2. שינוי הכלל ההיסטורי לחישוב פיצויים בהפרה צפויה במסגרת ה - U.C.C.

ב. פיצויים בשל הפרה צפויה במשפט האמריקאי והמחלוקות ביחס לפרשנות

353 ה - U.C.C.

1. המועד הרלבנטי לקביעת שווי השוק כאשר תביעת הפיצויים מתבררת

354 לפני שהגיע מועד הקיום על פי החוזה

2. המועד הרלבנטי לקביעת שווי השוק כאשר תביעת הפיצויים מתבררת

355 לאחר מועד הקיום על פי החוזה

ב.1.2. מועד ההפרה הצפויה כמועד אפשרי לקביעת שווי השוק

ב.2.2. "זמן מסחרי סביר" לאחר מועד ההפרה הצפויה כמועד אפשרי

358 לקביעת שווי השוק

ב.3.2. המועד הקבוע בחוזה לקיום החיוב כמועד אפשרי לקביעת

359 שווי השוק

361 ג.3. המשפט האמריקאי - סיכום ביניים

362 ג. פיצויים בשל הפרה צפויה - הגישה הכלכלית

364 ד. פיצויים בשל הפרה צפויה במשפט הישראלי

365 ד.1. פיצויי קיום בשל הפרת חוזה במשפט הישראלי

ד.2. קביעת שווי השוק לצורך חישוב פיצויים בשל הפרה צפויה במשפט

367 הישראלי - הצעה לקווים מנחים

367 ד.1.2. תפיסות היסוד המשפיעות על התווית הקווים המנחים

369 ד.2.2. כללי ההפרה הצפויה המשפיעים על התווית הקווים המנחים

ד.3.2. קווים מנחים לקביעת שווי השוק לצורך חישוב הפיצויים

370 בהפרה צפויה

373 ד.4.2. מחיר נקודתי (spot) או מחיר עתידי (forward)?

374 ד.5.2. חישוב הפיצויים בנסיבות מיוחדות

375 ה. סיכום הפרק השישי

פרק שביעי: הפרה צפויה בהצעת הקודקס האזרחי החדש _____ 377

א. כללי _____ 379

ב. תחולה על כלל החיובים: איחוד ההסדר בחוזים ובנוזיקין _____ 379

ג. רמת ההסתברות הנדרשת לתחולת ההסדר _____ 382

ד. התאמה לשינויים בדין הסיכול _____ 384

ה. שינויים טרמינולוגיים _____ 387

ו. הסדר משפטי קצר ותמציתי מדי _____ 390

רשימת מקורות (ביבליוגרפיה) _____ 395

פסקי דין ישראליים _____ 397

פסיקה זרה _____ 407

ספרות ומאמרים בעברית _____ 415

ספרות ומאמרים - לועזית _____ 423

מפתח עניינים _____ 439